

Convenant 'Versterking Samenspraak Leerlingen'

Het doel van dit convenant is om leerlingenparticipatie te faciliteren en stimuleren door binnen een VO-instelling leerlingen de gelegenheid te bieden en te faciliteren om zich te organiseren in de vorm van een leerlingenraad, of anderszins, met het oogmerk dat zij zich onderling en richting de schoolleiding gevraagd of ongevraagd kunnen uitspreken, adviseren en aanbevelingen kunnen doen over het leef- en onderwijsklimaat op school en de invulling en toepassing van hun rechten en plichten.

Partijen:

1. Het Landelijk Actie Komitee Scholieren, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A. Josic.
2. De VO-raad, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P. Rosenmöller;

komen als volgt overeen:

Artikel 1 **Leerlingenraad**

Onder 'leerlingenraad' wordt verstaan: een raad bestaande uit leerlingen aangewezen dan wel gekozen uit de leerlingen van de school of een daarmee te vergelijken orgaan als onder andere een klankbordgroep, leerlingenportaal, leerlingenparlement of groep van klassenvertegenwoordigers;

Artikel 2 **Bestuurlijke zorgplicht**

Lid 1

Ter uitvoering van de Code Goed Onderwijsbestuur VO is de schoolleiding verantwoordelijk voor de in deze code geformuleerde zorgplicht om leerlingen in positie te brengen en toe te rusten dat zij kunnen participeren in de onderwijsorganisatie.

Lid 2

De in het eerste lid van dit artikel bedoelde zorgplicht met betrekking tot de leerlingen omvat in ieder geval:

- a. de leerlingen in de gelegenheid stellen en stimuleren om zich te organiseren en te participeren;
- b. de leerlingen faciliteren door middel van het beschikbaar stellen van voorzieningen, scholingsmogelijkheden en personele ondersteuning, zoals een begeleider (zie ook artikel 9);
- c. de leerlingen gevraagd en ongevraagd, tijdig en op begrijpelijke wijze te informeren over ontwikkelingen en voorstellen, die betrekking hebben op het leef- en onderwijsklimaat van de school.

Artikel 3 Instelling leerlingenraden

Afhankelijk van de grootte van de school en de spreiding van leerlingen en huisvesting over een of meer nevenvestigingen kunnen een of meer leerlingenraden worden ingesteld.

Artikel 4 Minimale bezetting leerlingenraad

Een leerlingenraad bestaat – met het oog op duurzaamheid en continuïteit van deze raad – uit ten minste drie leerlingen, waarvan er minimaal 1 niet in het eindexamenjaar zit. En waar mogelijk komen de leerlingen uit verschillende niveaus (vwo, havo, vmbo) om de representativiteit te bevorderen.

Artikel 5 Taken en bevoegdheden leerlingenraad

Lid 1

De leerlingenraad richt zich op het leef- en onderwijsklimaat van de school, met dien verstande dat de leerlingenraad niet treedt in de bevoegdheden van respectievelijk de GMR, MR of deelraad.

Lid 2

De schoolleiding geeft de leerlingenraad de gelegenheid advies uit te brengen over aangelegenheden betreffende het leef- en onderwijsklimaat van de school.

Lid 3

De leerlingenraad heeft het recht om voorstellen betreffende het leef- en onderwijsklimaat van de school voor te leggen aan de schoolleiding. De schoolleiding stelt binnen een redelijke termijn de leerlingenraad schriftelijk en met redenen omkleed op de hoogte van haar besluit op een voorstel van de leerlingenraad. Alvorens dit besluit te nemen, stelt de schoolleiding de leerlingenraad in de gelegenheid het gedane voorstel in een gesprek toe te lichten.

Artikel 6 Faciliteren van een leerlingenraad

Lid 1

Elke school heeft een leerlingenraad. De schoolleiding biedt de gelegenheid deze leerlingenraad in te stellen en te faciliteren.

Lid 2

Van belang is dat voor de instelling van een leerlingenraad voldoende draagvlak onder de leerlingen van de school aanwezig is, zodat de leerlingenraad een duurzaam karakter heeft en niet afhankelijk is van de inzet van één of enkele leerlingen.

Artikel 7

Het bevoegd gezag ontwikkelt een leerlingenparticipatiebeleid, legt dit ter instemming voor aan de leerlingengeleding van de MR, en publiceert dit zodat alle leerlingen hier kennis van kunnen nemen.

Artikel 8 Recht op scholing

Lid 1

De leerlingen die deel uitmaken van een leerlingenraad hebben, naar redelijkheid, recht op scholing zoals onder andere het deelnemen aan een cursus of workshop.

Lid 2

De scholing als bedoeld in het eerste lid van dit artikel dient gericht te zijn op het professionaliseren van de leerlingenraad ten einde de kwaliteit van het functioneren van de leerlingenraad te verbeteren en de leerlingenparticipatie te versterken.

Artikel 9 Recht op begeleiding

Lid 1

De leerlingenraad heeft recht op begeleiding van een docent of van een lid van het onderwijsondersteunend personeel ten einde de duurzaamheid en de continuïteit van de leerlingenraad te waarborgen.

Lid 2

De begeleider richt zich op de werkwijze van de leerlingenraad en ondersteunt de leerlingenraad desgevraagd bij het begrijpen van de inhoud en consequenties van de gespreksonderwerpen, die in de leerlingenraad aan de orde komen.

Lid 3

De begeleider, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, staat de leerlingen die deel uitmaken van de leerlingenraad bij in het geval van eventuele problemen waarmee zij in de hoedanigheid van lid van de leerlingenraad geconfronteerd worden.

Artikel 10 De leerlingenraad en de leerlingengeleding van de (G)MR

Lid 1

De leerlingenraad en de leerlingen die deel uit van de leerlingengeleding van de GMR, MR dan wel deelraad voeren ten minste tweemaal per schooljaar met elkaar overleg. Zowel de leerlingenraad als de leerlingengeleding kunnen hiertoe het initiatief nemen.

Lid 2

De leerlingenraad kan de leerlingengeleding als bedoeld in het eerste lid van dit artikel gevraagd of ongevraagd een standpunt kenbaar maken over voorstellen die in de GMR, MR of deelraad aan de orde komen. Desgevraagd stelt de leerlingengeleding aan de leerlingenraad documenten ter beschikking, die aan die voorstellen ten grondslag liggen.

Artikel 11 Werkingsduur en wijziging convenant

Lid 1

Het convenant treedt in werking per 1 september 2016 en geldt voor een tijdvak van vijf jaar. Voor het verstrijken van dit tijdvak evalueren partijen het convenant en besluiten over de verlenging van het convenant.

Lid 2

Partijen kunnen in onderling overleg besluiten tot wijziging van het convenant.

Utrecht, 2016

Namens het LAKS

Namens de VO-raad

A. Josic, voorzitter

P. Rosenmöller, voorzitter

Toelichting

In de Code Goed Onderwijsbestuur 2015 van de VO-raad is een zorgplicht opgenomen voor bestuurders over medezeggenschap die als volgt is geformuleerd: “werk maken van de bestuurlijke zorgplicht om de medezeggenschap binnen de onderwijsorganisatie optimaal te laten verlopen door de organen voor medezeggenschap beter in positie te brengen, door informatie zodanig aan te leveren dat de medezeggenschap haar taak optimaal kan vervullen en door scholing, training en evaluatie van het eigen functioneren van de medezeggenschap te stimuleren”.

Het LAKS en de VO-raad vinden leerlingenparticipatie heel belangrijk. Het is ontoereikend om die leerlingenparticipatie uitsluitend te bewerkstelligen met behulp van de MR, omdat van die raad maar 2 of 4 leerlingen deel uitmaken. Bovendien richt de MR zich met name op algemene beleidszaken en regelingen, terwijl er daarnaast nog vele praktische onderwerpen zijn die het leef- en onderwijsklimaat op de school raken en die van belang zijn voor alle leerlingen. De instelling van een leerlingenraad vormt naar de mening van het LAKS en de VO-raad een uitgelezen kans zijn om de leerlingenparticipatie te bevorderen.

Ter stimulering van het instellen en het goed kunnen functioneren van leerlingenraden hebben het LAKS en de VO-raad het convenant “Versterking samenspraak leerlingen” opgesteld. Dit convenant heeft de functie om als kader dienst te doen voor de instelling en het functioneren van leerlingenraden. De inhoud van het convenant bevat uitgangspunten en richtlijnen, die nader uitgewerkt kunnen worden in een door het bestuur – in overleg met de leerlingen – vast te stellen reglement voor de leerlingenraad. Afhankelijk van de eigen situatie kan besloten worden een leerlingenraad voor de gehele scholengemeenschap, per schoolsoort (vmbo, havo etc.) of per nevenvestiging in te stellen. De grootte van de organisatie, de aanwezigheid van verschillende vestigingen en de spreiding daarvan zijn factoren, die voor die keuze richtinggevend kunnen zijn.

De leerlingenraad zal contacten onderhouden met de eigen achterban en met de schoolleiding en de relevante medezeggenschapsorganen op grond van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Afhankelijk van de schaal waarop de leerlingenraad functioneert, zal afgesproken kunnen worden met wie van de schoolleiding en met welk medezeggenschapsorgaan (MR, GMR of eventuele deelraad) de leerlingenraad contacten onderhoudt.

Verwijzend naar de wet versterking bestuurskracht is artikel 7 opgenomen over de participatie van leerlingen. LAKS en de VO-raad hechten aan de betrokkenheid van leerlingen. Leerlingenparticipatie kan op verschillende manieren worden vormgegeven. In het beleid voor leerlingeparticipatie vorm wordt gegeven. Participatie van leerlingen kan ook worden vormgegeven door het instellen van een leerlingenraad, zoals beschreven in artikel 8, die periodiek overleg heeft met het schoolbestuur.

Hierboven is verwezen naar de bestuurlijke zorgplicht in de Code Goed Onderwijsbestuur 2015 van de VO-raad met betrekking tot de medezeggenschap van leerlingen. De inhoud van die zorgplicht is niet nader ingevuld. Onder die zorgplicht vallen in ieder geval de volgende drie aandachtsgebieden: organisatie, inhoud en kwaliteit. Ze kunnen als volgt omschreven worden.

Organisatie

Onder “organisatie” valt de zorg voor het bestuur om:

- deelname van leerlingen in medezeggenschap, waaronder ook leerlingenparticipatie, te stimuleren;
- een leerlingenraad in te stellen en de verkiezingen daarvoor te faciliteren;
- een reglement – in overleg met de leerlingen – vast te stellen; en
- er voor te zorgen dat er voldoende faciliteiten zijn.

Inhoud

Onder “inhoud” valt de zorg voor het bestuur om:

- de WMS correct na te leven;
- te voorzien in ruime informatievoorziening van de leerlingenraad, dit betekent dat het bestuur ervoor zorgt dat de leerlingenraad op tijd, de juiste stukken ontvangt, en dat de stukken leesbaar aangereikt worden bijvoorbeeld met een leeswijzer of samenvatting en toegespitst op de doelgroep; en
- de afstand van de schoolleiding tot de leerlingen te verkleinen.

Kwaliteit

Onder “kwaliteit” valt de zorg voor het bestuur om:

- de deskundigheid van de leerlingen, die zitting hebben in de leerlingenraad, te bevorderen. Daarbij gaat het om het vergroten van de kennis en vaardigheid over de positie en het functioneren van de medezeggenschapsorganen, maar ook de stand van zaken binnen de VO-instelling;
- de leerlingenraad te informeren over wat de belangrijkste aandachtspunten zijn voor het aankomend schooljaar en wat de visie is voor de komende schooljaren;
- de leerlingenraad de gelegenheid te geven waar nodig expertise in te zetten om de kwaliteit van het functioneren van de raad en de kwaliteit van de te formuleren standpunten te helpen vergroten.